درک متن

صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی

متن زیر را بخوانید و به سؤال‌های آن پاسخ دهید.

چه خواستم همه چیز را درباره‌ی خدا بدانم. از خانه بیرون رفتم. درختان با برگ‌هایی سبز و قامتی بلند، ایستاده بودند. زیر درختی، گلی تازه شکفته دیدم. گفتم: «چه گل زیبایی!» گل لبخندی زد و گفت: «من زیبا هستم؛ امّا خدا از همه زیباتر است. او آفریدگار من است. آن که مرا آفریده، از همه زیباتر است.»

نسیم آرام می‌وزید و دست مهربان خود را بر سر گل‌ها و برگ‌ها می‌کشید. گفتم: «نسیم چه مهربان است!» چهره‌ام را نوازش کرد و گفت: «من مهربانم؛ امّا خدا از همه مهربان‌تر است. او آفریدگار من است. آن که مرا آفریده، از همه مهربان‌تر است.»

ناگهان آسمان ابری شد. ابرها به هم پیوستند و باران گرفت. گفتم: «اگر باران بر درختان و دانه‌ها نبارد، آن‌ها تشنه می‌ماندند؛ رودها و دریاها خشک می‌شدند و هیچ انسان و حیوانی زنده نمی‌ماند.» در این هنگام، ابر غرّید و گفت: «خدا دوست انسان‌هاست. اگر لطف خدا نبود، هیچ ابری نمی‌بارید.»

به خانه برگشتم. پدر و مادرم درباره‌ی کتابی که خوانده بودند، صحبت می‌کردند. گفتم: «خوش به حال شما که همه چیز را می‌دانید.» پدر با مهربانی گفت: «عزیزم، داناتر از همه خداست. او همه چیز را می‌داند و بهترین کسانی است که می‌خواهند بدانند، تا زندگی بهتری داشته باشند.»

از کدام بند می فهمیم که خداوند بخشنده است؟ بند سوم: ناگهان آسمان ابری شد. ابرها به هم پیوستند و ...

در این متن، چهار ویژگی برای خداوند بیان شده است؛ آن‌ها را نام ببرید. زیبا، مهربان، بخشنده، دانا

به نظر شما بهترین عنوان برای این متن چیست؟ «خدا، بهترین است.»

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

کوچ پرستوها

درس ۲

املا و دانش زبانی

صفحه‌ی ۱۴ تا ۱۶

۱ با توجّه به متن درس، واژه‌هایی را در جدول بنویسید که حروف زیر در آن‌ها باشد.

حرف	کلمه
ح	حشرات، صبح، حمله
هـ ه	هوا، راه، مهربان، عهده، چهار، هفته، هنگام
غ	آغاز، مشغول، تغییرات
ق	برق، وقت، عقاب، قرقی، قدرت

۲ کلمه‌های زیر را با حروف مناسب کامل کنید.

لطافت	بعضی	معتدل
عقاب	فراهم	نظر

۳ متن زیر را بخوانید و علامت‌های نگارشی آن را بگذارید. علامت‌های نگارشی لازم برای متن زیر (.)، (؟)، (:) و («») است.

روزی مبینا، زهرا، هانیه و مریم در حیاط مدرسه نشسته بودند. مریم گفت: «امروز زنگ آخر سر کلاس نمی‌رویم.» زهرا پرسید: «چرا؟» هانیه گفت: «مگر نمی‌دانی؟ قرار است برای مراسم جشن ولادت حضرت محمّد (ص) به سرای محلّه برویم.»

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

املا

صفحه‌ی ۱۵ کتاب درسی

۱ کلمه‌ها و عبارت‌های زیر را با دقّت بخوانید. آن‌ها را در درس پیدا کنید و از روی جمله‌هایی که این کلمه‌ها در آن به‌کار رفته‌اند، با خطّ خوانا بنویسید.

برمی‌خیزیم	اشتباه	مهمّی
راه‌یابی	می‌گذارند	شگفتی

- **برمی‌خیزیم:** یک روز صبح که از خواب برمی‌خیزیم، از پرستوها نشانی نمی‌بینیم.
- **اشتباه:** آن‌ها با چه قدرتی این راه طولانی را بدون اشتباه می‌پیمایند.
- **مهمّی:** به نظر می‌آید (پرستوها) به گفت‌وگوی مهمّی مشغول هستند.
- **راه‌یابی:** چه کسی قدرت راه‌یابی و پیمودن این راه طولانی را به پرستوها داده است؟
- **می‌گذارند:** وقتی کار ساختن لانه به پایان رسید، پرستوها تخم می‌گذارند.
- **شگفتی:** این همه شگفتی، زیبایی و دانایی را چه کسی در پرستوهای کوچک نهاده است؟

۲ کلمه‌های جدول را از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

			گ	ف	ت	و	گ	و
			ج	ن	ب	و	ج	و	ش
			ر	ا	ه	و	ر	س	م
			د	و	ر	و	د	ر	ا	ز

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۱۶ کتاب درسی

۱ کلمه‌های زیر را در جدول پیدا کنید و رنگ بزنید تا با حروف باقی‌مانده، به رمز جدول دست پیدا کنید. سپس درباره‌ی کلمه‌ی به‌دست آمده، دو سطر بنویسید.

مهربان ـ درست‌کار ـ دوستی ـ آب ـ شجاع ـ ادب ـ سلام

ف	ن	ا	ب	ر	ه	م	آ
ر	ر	ا	ک	ت	س	ر	د
ا	د	ی	ت	س	و	د	ی
ب	ر	ع	ا	ج	ش	ا	گ
	م	ا	ل	س	ب	د	ا

رمز جدول: آفریدگار

ایران توشه
توشه‌ای برای سربلندی

درک متن

صفحه‌ی ۱۷ فارسی

با توجه به متن درس «کوچ پرستوها»، جمله‌ها را به‌ترتیب رویدادها شماره‌گذاری کنید:

۶) جوجه‌ها راه و رسم شکار را از والدین خود می‌آموزند.

۴) پرستوهای ماده، چهار تا شش تخم سفیدرنگ می‌گذارند.

۲) آن‌ها پس از بازگشت لانه‌های سال گذشته خود را می‌یابند.

۵) وقتی جوجه‌ها از تخم بیرون آمدند، پدر و مادر، آن‌ها را با حشراتی که شکار کرده‌اند، پرورش می‌دهند.

۳) پس از آن، خود ساختن و پرداختن لانه را به عهده می‌گیرند.

۱) اوایل بهار پرستوها از سفر باز می‌گردند.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

رازِ نشانه‌ها

درس ۳

املا و واژه‌آموزی

صفحه‌ی ۲۰ کتاب درسی

۱ کلمه‌های زیر را به ترتیب حروف الفبا بنویسید.

هوش ـ فهم ـ دست‌نخورده ـ قهوه‌خانه ـ جادّه ـ آفرین

آفرین ـ جادّه ـ دست‌نخورده ـ فهم ـ قهوه‌خانه ـ هوش

۲ با توجه به معنی جمله‌ها، کلمه‌ی مناسب را انتخاب کنید.

- وقتی که جوجه‌ها از تخم بیرون می‌آیند، پدر و مادر به آن‌ها غذا می‌دهند. (قضا ـ غذا)
- دانش‌آموزان در حیاط مدرسه مشغول ورزش بودند. (حیاط ـ حیات)
- پایه و اساس همه‌ی گفت‌وگوها، توانایی علمی دانش‌آموزان است. (اثاث ـ اساس)

املا

صفحه‌ی ۲۱ کتاب درسی

۱ در جدول زیر، کلمه‌های درس آمده است. پنج کلمه از آن‌ها را پیدا کنید و با آن‌ها جمله بسازید.

خ	و	ا	س	ت	پ
ر	ف	س	م	ت	چ
ج	ه	ی	ک	س	ط
ا	م	ا	م	ط	و
د	ص	ب	ت	ر	ر
ه	ن	ز	ر	ف	ن

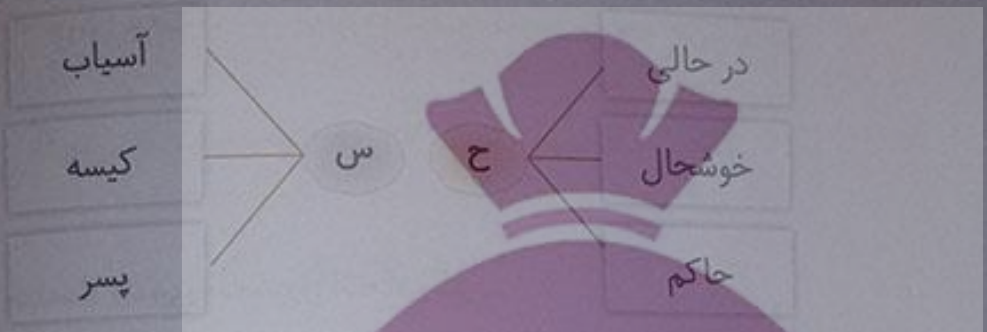
آسیاب ـ جاده ـ سمت ـ چطور ـ خواست

- آسیاب: او گندم‌ها را از آسیاب گرفت و برای پختن نان به نانوایی برد.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

- **جاده:** برای رسیدن به قله، باید از جاده‌ای کوهستانی عبور کرد.
- **سمت:** هنگام رانندگی، از سمت راست حرکت کنید.
- **چطور:** چطور این نقّاشی زیبا را کشیدی؟
- **خواست:** مریم از دوستش خواست که او را برای خریدن روسری همراهی کند.

۲ با توجه به متن، برای هریک از حروف داخل شکل، کلمه بنویسید.

شهر و سرگرمی

صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی

۲ خانه‌های جدول را به دل‌خواه با کلماتی از متن درس، پر کنید.

	کلمه‌ی اوّل	کلمه‌ی دوم	کلمه‌ی سوم
ردیف اوّل	کیسه‌ی گندم	الاغ	آسیاب
ردیف دوم	جاده	پا	لنگ
ردیف سوم	پسر	نشانی	خوشحال

ایران نوشه
توشه‌ای برای موفقیت

حالا با کلمات هر ردیف یک جمله بسازید؛ به‌طوری که هر سه کلمه در آن جمله به‌کار رفته باشد.

جمله‌ی اوّل پسرک کیسه‌ی گندم را پشت الاغ گذاشت و به سمت آسیاب حرکت کرد.

جمله‌ی دوم مردی با پای لنگ از جاده عبور می‌کرد.

جمله‌ی سوم پسر از پیدا کردن نشانی خانه‌ی دوستش، خوشحال شد.

درک متن

صفحه‌ی ۲۳ کتاب درسی

۱ دو متن زیر را با دقت بخوانید. متن کدام‌یک از کتاب‌های درسی شما شبیه متن (الف) است؟ مطالعات اجتماعی
متن کدام‌یک از کتاب‌های درسی شما شبیه متن (ب) است؟ فارسی

الف) خانه‌های نواحی بیابانی ویژگی‌هایی دارند تا خیلی گرم نباشند. دیوارهای این خانه‌ها ضخیم ساخته می‌شوند تا گرما از بیرون وارد نشود. اگر دیوار خانه‌ای کلفت نباشد، خیلی زود با نور خورشید گرم می‌شود و گرما اندک‌اندک به درون خانه وارد می‌شود. سقف‌های گنبدی‌شکل خانه‌ها هم باعث می‌شود که گرمای خورشید به پشت‌بام‌ها نفوذ نکند و از طریق بادگیرهایی که در سقف وجود دارد، هوای خنک همراه با باد به درون خانه وارد شود.

ب) گنجشک و کبوتری با هم دوست شدند. تابستان بود و هوا گرم، کبوتر کمی می‌پرید، کمی دانه جمع می‌کرد تا در زمستان بی‌آذوقه نماند. امّا گنجشک همه‌اش به فکر بازی و آواز خواندن بود و هر چه کبوتر به او می‌گفت که به فکر زمستانت هم باش، فایده‌ای نداشت. تابستان و پاییز رفت، زمستان آمد. سرما همه‌جا را گرفت. گنجشک که چیزی برای خوردن نداشت، به سراغ کبوتر رفت و از او کمک خواست. کبوتر گفت: «جیک جیک مستونت بود، فکر زمستونت نبود؟»

۲ تفاوت‌های متن (الف) و (ب) را در جدول بنویسید.

متن (الف)	متن (ب)
متن، علمی است.	متن، ادبی است.
از ضرب‌المثل در متن، استفاده نشده است.	از ضرب‌المثل استفاده شده است.
شکل نوشتاری کلمات به کار برده شده است.	از کلمات محاوره در متن استفاده شده است.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۴ درس ارزشِ علم

املا و دانش زبانی

صفحه‌ی ۲۵ و ۲۶ کتاب درسی

۱ جدول زیر را مانند نمونه، کامل کنید.

نمونه: حرکت	ح	حر	حرک	حرکت
غرق	غ	غر	غرق	
مشغول	م	مش	مشغ	مشغو	مشغول

۲ در هر ردیف با توجّه به متن درس، کلمه‌ی خواسته شده را پیدا کند.

۱ ق ص د

۲ ح ر ک ن

۳ ا د ا م ه

۴ ا ف ز و د ه

۱- کلمه‌ی سه‌حرفی که حرف وسط آن (ص) باشد.

۲- کلمه‌ی چهارحرفی که حرف اوّل آن (ح) باشد.

۳- کلمه‌ی پنج‌حرفی که نشانه‌ی (ا) دوبار در آن به‌کار رفته باشد.

۴- کلمه‌ی شش‌حرفی که حرف آخر آن صدای (ه) باشد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

املا

صفحه‌ی ۲۷ کتاب درسی

۱ با توجّه به متن درس، جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

روزی کشتی گرفتار توفان شد. موج‌های دریا یکی پس از دیگری از راه می‌رسیدند و خود را به کشتی می‌کوبیدند. ناخدا هر چه کرد، نتوانست کشتی را از میان امواج نجات دهد و مسافران در میان امواج گرفتار شدند. حکیم از هوش رفت و وقتی چشم باز کرد، خود را در ساحلی دورافتاده دید.

۱ با حروف درهم ریخته‌ی زیر، به تعدادی که می‌توانید، کلمه‌ی معنی‌دار بسازید.

ب ع ج
ض م ت ا ق ا
ن و غ ح

باغ ... عبا ... عاج

نبض ... اجاق ... قوّت

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۲۸ کتاب درسی

۲ برای کلمه‌های داخل جدول، سؤال‌های مناسب بنویسید.

۱	ب	ا	د	ب	ا	ن
۲	ت	و	ف	ا	ن	
۳	د	ا	ن	ش		
۴	ش	ه	ر			
۵	ت	و				

۱- کدام قسمت از قایق یا کشتی وظیفه‌ی کنترل سرعت در باد را دارد؟

۲- چه چیزی اغلب در دریا موجب غرق شدن کشتی‌ها می‌شود؟

۳- چه سرمایه‌ای است که اگر گم شوید، باز هم از دست نمی‌رود؟

۴- ایران تعدادی استان دارد و در هر استان، یک ..... به عنوان مرکز آن انتخاب شده است.

۵- ضمیر دوم شخص مفرد چیست؟

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

درک متن

صفحه‌ی ۲۹ کتاب درسی

داستان زیر را بخوانید و به سؤال‌های آن پاسخ دهید.

چند قورباغه از جنگلی عبور می‌کردند که ناگهان دو تا از آن‌ها به داخل گودال عمیقی افتادند. بقیه‌ی قورباغه‌ها کنار گودال جمع شدند و هنگامی که دیدند گودال خیلی عمیق است، به آن دو گفتند که دیگر چاره‌ای نیست، شما به زودی خواهید مرد. دو قورباغه این حرف‌ها را نشنیده گرفتند و با تمام توانشان کوشیدند که از گودال بیرون بپرند؛ اما قورباغه‌های دیگر، مدام می‌گفتند که دست از تلاش بردارند، چون نمی‌توانند از گودال خارج شوند و به زودی خواهند مرد. سرانجام یکی از دو قورباغه، تسلیم گفته‌های دیگر قورباغه‌ها شد و دست از تلاش برداشت. او به ته گودال پرت شد.

امّا قورباغه‌ی دیگر با تمام توان برای بیرون آمدن از گودال تلاش می‌کرد. هر چه بقیه‌ی قورباغه‌ها فریاد می‌زدند که تلاش بیش‌تر فایده‌ای ندارد، او مصمّم‌تر می‌شد، تا این که عاقبت از گودال بیرون آمد. بقیه‌ی قورباغه‌ها از او پرسیدند: مگر تو حرف‌های ما را نمی‌شنیدی؟ در آن هنگام معلوم شد که قورباغه، ناشنواست. او در تمام مدت فکر می‌کرد که دیگران او را تشویق می‌کنند!

۱- چرا قورباغه‌ای که ناشنوا بود، موفق شد از گودال خارج شود؟

زیرا حرف‌های ناامید کننده‌ی دوستانش را که فکر می‌کردند آن‌ها راه فراری ندارند، نمی‌شنید و فکر می‌کرد دوستانش او را برای بیرون آمدن از گودال تشویق می‌کنند.

۲- این داستان دو پیام مهم داشت. به نظر شما آن دو پیام چه بود؟

۱- برای رسیدن به هدف باید تا آخرین لحظه تلاش کرد.

۲- در راه رسیدن به هدف نباید به حرف مأیوس کننده‌ی دیگران گوش کرد و دل‌سرد شد.

۳- به نظر شما بهترین عنوان برای این داستان چیست؟ چرا؟ «تلاش و امید»؛ زیرا در این متن دیدیم که قورباغه‌ای که ناشنوا بود، چون نتوانست حرف کسی را بشنود و ناامید نشد، تمام تلاش خود را برای خروج از گودال کرد و در انتها به هدف خود که آزادی بود، رسید.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

رهایی از قفس

درس ۵

املا و واژه‌آموزی — صفحه‌ی ۳۱ و ۳۲ کتاب درسی

۱ جمله‌هایی را که کلمه‌های زیر در آن‌ها به‌کار رفته است، از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

طوطیان ، شادکام، ارمغان، خطّه

طوطیان: گفت آن طوطی که آن‌جا **طوطیان** — چون ببینی، کن ز حال ما بیان

شادکام: کرد بازرگان تجارت را تمام — باز آمد سوی منزل، **شادکام**

ارمغان: هر غلامی را بیاورد **ارمغان** — هر کنیزک را ببخشید او نشان

خطّه: گفت طوطی را: «چه خواهی ارمغان — کارَمَت از **خطّه**‌ی هندوستان؟!»

۲ جدول زیر را با استفاده از کلمه‌های متن درس کامل کنید.

خ	ط	ه	
خ	و	ش	
خ	و	ب	ی
خ	ن	د	ه
خ	و	ا	ج
خ	و	ا	س

۳ با کلمه‌های زیر، متن را کامل کنید. توجّه کنید که هر کلمه دو بار به کار می‌رود.

سالنامه، هفته‌نامه، قولنامه، کتابنامه

روز گفت: «دخترم، لای سالنامه، یک کاغذ است، آن را برایم بیاور.» وقتی به اتاق کار پدرم رفتم، روی میز کارش هفته‌نامه‌ی کودک و نوجوان را دیدم. خواندن مطالب این هفته‌نامه برایم بسیار جالب بود. هم‌هیشه آن را برای من می‌خرید. آن را برداشتم و با سرعت صفحاتش را ورق زدم و رسیدم به آخر

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

مجلّه شروع کردم به مرور کتاب‌هایی که فهرست آن‌ها در کتابنامه آمده بود. ناگهان با صدای پدرم به خودم آمدم و تازه یادم افتاد دنبال یک کاغذ آمده بودم. کاغذ را از لای سالنامه برداشتم. بالای کاغذ کلمه‌ی قولنامه دیده می‌شد. کاغذ را به پدرم دادم و از او سؤال کردم: «قولنامه یعنی چی؟» پدرم لبخندی زد و گفت: «آفرین دخترم، مثل همیشه چیزی را که نمی‌دانی، می‌پرسی. این کاغذ نوشته‌ای است که هنگام خرید خانه نوشتیم و یک نوع قول و قرار بین فروشنده و خریدار است.»

املا

صفحه‌ی ۳۳ کتاب درسی

۱ با کنار هم گذاشتن کلمه‌های داخل کادر، مانند نمونه کلمه‌ی جدید بسازید.

نمونه: گران + بها: گران‌بها

شیرین	شاد	حال	شکر	خوش	تنگ	کام	سخن	شگفت	زبان	دل	زده

خوش + حال　شکر + سخن　شاد + کام　دل + تنگ　شیرین + زبان　شگفت + زده

خوشحال　شکرسخن　شادکام　دلتنگ　شیرین زبان　شگفت‌زده

۲ کلمه‌های زیر را در جدول پیدا کنید و با مداد رنگی دور آن‌ها خط بکشید.

بازرگان - ثروتمند - طوطی - ارمغان - حبس - تعجّب - کنیز - بازگو - شروع - باغ

ب	ط	و	ط	ی	ک	ب	ث
ا	ر	م	غ	ا	ن	ا	ر
ز	ظ	ت	ل	ح	ی	غ	و
ر	ژ	ع	ا	ب	ز	ش	ت
گ	ن	ج	م	س	ه	ر	م
ا	چ	ب	ا	ز	گ	و	ن
ن	ض	ص	ن	خ	پ	ع	د

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

درک متن

صفحه‌ی ۳۵ کتاب درسی

با توجه به متن درس «رهایی از قفس» ترتیب رویدادهای زیر را شماره‌گذاری کنید.

۲ بازرگان به خانه‌ی خویش بازگشت.

۴ بازرگان با شرمندگی ماجرا را برایش تعریف کرد.

۱ بازرگان طوطی را از پنجره‌ی خانه به باغ انداخت.

۵ طوطی درباره‌ی سوغاتی‌اش از بازرگان پرسید.

۶ بازرگان پیام طوطی‌اش را به طوطیان هندوستان داد.

۷ طوطی‌اش درست مثل همان طوطی شروع به لرزیدن کرد و در قفس افتاد.

۳ طوطی که از بند آزاد شده بود، پرواز کرد و روی شاخه‌ی درخت نشست.

۸ با شنیدن حرف‌های بازرگان، یکی از طوطیان بر خود لرزید و از بالای درخت افتاد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

آرش کمان‌گیر

۶ درس

املا و دانش زبانی — صفحه‌ی ۳۸ و ۳۹ کتاب درسی

۱ با توجه به متن درس‌های پنجم و ششم، جدول را کامل کنید.

ح	ا	ل		
ص	ح	ب	ن	
ج	ی	ح	و	ن
خ	و	ش	ح	ا
ن	ا	ر	ا	ح

۲ مانند نمونه کامل کنید.

تحقیر: حقارت، حقیر

محکم: تحکیم، استحکام

منتظر: انتظار

ماهر: مهارت

نقص: ناقص

۳ جمله‌های متن زیر را جدا کنید و بنویسید هر جمله چه پیامی دارد. مانند نمونه، عمل کنید.

رنگ سَرم سبز براق است. طوق باریک سفیدی بر زیبایی گردنم افزوده است. من در نیزارها و علفزارهای کنار رودخانه‌ها و دریاچه‌ها زندگی می‌کنم. شناگر ماهری هستم. بازی با امواج آب را دوست دارم. آیا مرا شناختی؟ من مرغابی هستم.

جمله	پیام جمله
رنگ سرم سبز براق است.	سبز بودن رنگ سر
طوق باریک سفیدی بر زیبایی گردنم افزوده است.	داشتن طوق باریک سفید بر روی گردن
من در نیزارها و علفزارهای کنار رودخانه‌ها و دریاچه‌ها زندگی می‌کنم.	محلّ زندگی مرغابی
شناگر ماهری هستم.	
بازی با امواج آب را دوست دارم.	مهارت در شناگری
	دوست داشتن بازی با امواج آب

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

املا
صفحه‌ی ۴۰ کتاب درسی

جمله‌هایی را که واژه‌های زیر در آن‌ها به‌کار رفته است، از متن درس پیدا کنید و در جدول بنویسید.

ایران	ایرانیان
تورانیان پیشنهاد کردند که پهلوانی ایرانی تیری به سوی خاور پرتاب کند.	ایرانیان در برابر تورانیان پایداری می‌کردند.
هر جا که تیر فرو آید، آن‌جا مرز ایران و توران باشد.	ایرانیان از پیروزی ناامید و از ننگ شکست، اندوهگین شده بودند.
آرش کمان‌گیر، تیرانداز ماهر ایرانی، خود را برای پرتاب این تیر آماد کرد.	
من جان خود را در تیر خواهم گذاشت و برای سربلندی ایران فدا خواهم کرد.	
مرا یاری کن تا سرزمین ایران را از دست دشمنان رها کنم.	
آن‌جا مرز ایران و توران شد.	

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

کلمه‌های داخل شکل را به‌طور مناسب، کنار هم قرار دهید و ترکیب‌های جدید بسازید.

نیرو، انداز، بال، سر، گین، نیم
روز، اندوه، تیر، مند، زمین، تیز

تیرانداز، اندوهگین، نیرومند، سرزمین، نیم‌روز، تیزبال

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۴۱ کتاب درسی

۲ جدول را مانند نمونه کامل کنید. برخی ازخانه‌های جدول حرف رمز دارند. حروف رمز را بترتیب شماره‌های آن در خانه‌های زیر قرار دهید تا کلمه‌ی مورد نظر به‌دست آید.

۱	د	ش ۳	و	ا	ر	ی			
۲	آ ۱			ش	ت	ی			
۳	گ	ل	گ ۸	و	ن				
۴	ب	ر ۲	د	ب	ا	ر	ی		
۵	خ	س	ت	ه	ک ۴	ن	ن	د	ه
۶				ب	ا	م ۵	د	ا	د
۷	ف			و	ل	ا	د	ی ۹	ن
۸	ا	ن ۷		د	و	ه	گ	ی	ن
۹				ت	ن	ا ۶	و	ر	
۱۰				پ	ی	ر ۱۰	و	ز	ی
کلمه‌ی رمز:	آ ۱	ر ۲	ش ۳	ک ۴	م ۵	ا ۶	ن ۷	گ ۸	ی ۹	ر ۱۰

۱ـ سختی
۲ـ مخالف قهر
۳ـ مانند گل
۴ـ شکیبایی
۵ـ کسالت‌آور
۶ـ صبح زود
۷ـ از جنس فولاد
۸ـ غمگین و ناراحت
۹ـ تنومند و قوی
۱۰ـ موفقیت

درک متن

صفحه‌ی ۴۲ کتاب درسی

الف) جمله‌های زیر را بخوانید و به کلمه‌هایی که مشخص شده است، توجّه کنید.

- در آن‌جا دست به دعا برداشت و با خدای خود زمزمه کرد.
- من جان خود را در تیر خواهم گذاشت و برای سربلندی ایران فدا خواهم کرد.
- آرش نام خدا را بر زبان آورد و با همه‌ی توان، کمان را کشید.

در مثال‌های بالا «و» جمله‌ها را به هم پیوند داده است. مثلاً در شماره‌ی یک، دو جمله‌ی زیر با حرف «و» به هم وصل شده‌اند. به این ترتیب معنی دو جمله به هم ارتباط پیدا می‌کند. به این حرف، نشانه‌ی ربط یا پیوند می‌گویند.

- در آن‌جا دست به دعا برداشت.
- با خدای خود زمزمه کرد.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

ب) از ده سطر اوّل متن درس «ارزشِ علم» جمله‌هایی را که با نشانه‌ی ربط «و» به هم وصل شده‌اند، پیدا کنید و بنویسید.

- به کنار دریا رفت و سوار بر کشتی شد.
- حکیم آرام و شادمان بود و به زندگی و مردمان فکر می‌کرد.
- موج‌های دریا، یکی بعد از دیگری از راه می‌رسیدند و خود را به کشتی می‌کوبیدند.
- چیزی نگذشت که کشتی چند تکّه شد و مسافران در میان امواج گرفتار شدند.
- حکیم هم به تخته‌پاره‌ای چسبید و دل به خدا سپرد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

مهمانِ شهر ما

۷ درس

املا و واژه‌آموزی

صفحه‌ی ۴۴ کتاب درسی

۱ ابتدا حروف جاافتاده را با مراجعه به متن درس بنویسید. سپس آن‌ها را به‌ترتیب حروف الفبا مرتب کنید.

نشاط	خوشحال	انتظار	غوغا	چهره	پاکیزه	همهمه
انتظار	پاکیزه	چهره	خوشحال	غوغا	نشاط	همهمه

۲ جدول زیر را با توجه به متن درس، کامل کنید.

حرف	کلمه
ط	نشاط، چطور، طرف، طلوع، در طول
ص ص	خلاصه، صدا و سیما، صبح، صدا، صورت، بی‌صبرانه
ظ	نظر، انتظار، لحظه، منظم

املا

صفحه‌ی ۴۵ کتاب درسی

۱ طبق دستور کار داده شده، فعّالیت زیر را انجام دهید.

الف)

حروف را به‌ترتیب کنار هم بچینید و کلمه‌ی جدید بسازید.

حضور

حرف اوّل: حیاط

حرف دوم: مَضرب

حرف سوم: خروش

حرف چهارم: نگار

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

جملات
امواج
میعاد
تعلیم
صداقت

حرف اول
حرف دوم
حرف سوم
حرف چهارم
حرف پنجم

حروف را به‌ترتیب کنار هم بچینید و کلمه‌ی جدید بسازید.

جمعیت

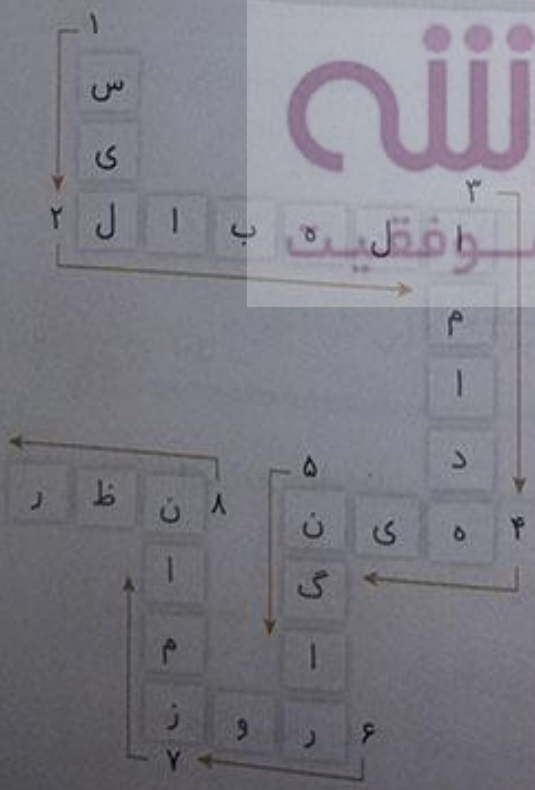
۱ جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب تکمیل کنید. مشتاقانه، هجوم، مسئولان، استقبال

- هر یک از ما، لحظه‌شماری می‌کردیم که روز استقبال کی می‌رسد؟!
- فقط به انبوه جمعیّت و هجوم عاشقانه‌ی مردم فکر می‌کردم.
- برخی از شوق، می‌گریستند و جمعی مشتاقانه گوش می‌دادند.

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۴۶ کتاب درسی

۱ در جدول زیر هر کلمه با نشانه‌ی آخر کلمه‌ی قبل شروع می‌شود. با کمک کلمه‌های درس این کار را ادامه بده و جدول را کامل کن.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱۰ درس باغچه‌ی اطفال

املا و دانش زبانی

صفحه‌ی ۶۰ کتاب درسی

۱ با توجه به متن درس، واژه‌ها را کامل کنید.

سرگذشت	خویش	اقامت	خشنود
نمی‌پذیرد	اطفال	تصویر	استعدادشان

۲ با توجه به متن درس، جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

جبّار باغچه‌بان پس از پایان دوره‌ی مکتب، نزد پدر حرفه‌ی بنّایی و قنّادی را یاد گرفت. پدر او در ساختن طاق مسجد و گچ‌بری استاد بود؛ امّا هیچ‌یک از این کارها طبع پرشور و ذهن جویای او را راضی نمی‌کرد. او که در شعله‌ی فروزان خدمت به مردم می‌سوخت، پس از برگزیده شدن برای آموزگاری، به فکر دایر کردن کودکستانی در تبریز افتاد.

۳ نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید.

حکیم اندیشید.

مینا خندید.

مهرداد خوابید.

املا

صفحه‌ی ۶۱ کتاب درسی

۱ با توجه به متن درس، کلمه‌هایی که حروف زیر را دارند، پیدا کنید و بنویسید.

ق ←

نقّاشی	منقل	عشق	اقامت	قنّادی
اتاق	رونق	قطعه	طاق	شوق

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

فعّال	طبع	شعله	شعر	اجتماع
عاجز	فعّالیت	استعداد	معلّمی	اختراع

ع ـ ع ـ ع

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۶۲ کتاب درسی

در متن درس، کلمه‌هایی را پیدا کنید که با نشانه‌های داخل بادبادک آغاز شوند و دنباله‌ها را کامل کنند.

س

۷ حرفی	۵ حرفی	۶ حرفی	۶ حرفی	۷ حرفی
سرگردان	ساختن	سختی‌ها	کنجکاو	کودکانه

ک

۸ حرفی	۶ حرفی	۷ حرفی
کودکستان	کنجکاو	کودکانه

درک متن

صفحه‌ی ۶۳ کتاب درسی

در متن درس «باغچه‌ی اطفال» جملاتی را که با «امّا»، «ولی» و «زیرا» به هم وصل شده‌اند، پیدا کنید و در کادر زیر بنویسید.

- پدرم در ساختن طاق مسجد و گچبری استاد بود؛ امّا در همه‌ی ماه‌های سال نمی‌توانست به‌کار بنّایی بپردازد.
- از این راه، خانواده‌ی خود را اداره می‌کرد؛ امّا قنّادی رونقی نداشت.
- نزد پدر، حرفه‌ی بنّایی و قنّادی را یاد گرفتم؛ ولی هیچ یک از این کارها طبع پرشور و ذهن جویای مرا راضی نمی‌کرد.
- اولیای این کودکان هرگز باور نمی‌کردند که فرزندانشان، خواندن و نوشتن بیاموزند؛ ولی در پایان سال تحصیلی، این کودکان مانند دیگران امتحان دادند و قبول شدند.
- روزی که این کودکان در تبریز امتحان می‌دادند، حیاط و بام مدرسه لبریز از مردمی بود که به تماشای آنان آمده بودند؛ زیرا برای مردم باورنکردنی بود که کودکان کم‌سنوا هم بتوانند بخوانند.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

فرماندهِ دل‌ها

۱۱ درس

املا و واژه‌آموزی

صفحه‌ی ۶۵ و ۶۶ کتاب درسی

۲ کلمه‌های زیر را با دقّت بخوانید. آن‌هایی را که در متن درس وجود دارد، پیدا کرده و یک بار از روی آن‌ها بنویسید.

نفوذ، مقابله، فاصله، کنجکاو، شجاعت، بی‌وقفه، معتدل، حالت، ارمغانی، وحشت، همتا، سقّا، سقوط

نفوذ	مقابله	سقوط	شجاعت
بی‌وقفه	وحشت	سقّا	

۳ با هر یک از کلمه‌های زیر یک جمله‌ی جدید و مناسب بنویسید.

وصف‌ناپذیر: زیبایی بهار، وصف‌ناپذیر است.

تسخیرناپذیر: کشور ما ایران، تسخیرناپذیر است.

خستگی‌ناپذیر: ورزش کارانِ خستگی‌ناپذیر کشورمان، به قهرمانی دست یافتند.

املا

صفحه‌ی ۶۷ کتاب درسی

۱ بند سوم درس را با دقّت بخوانید و کلمه‌هایی که صدای «ز» دارند، پیدا کنید و بنویسید.

روز، از، مظلوم، مرز، آزادی، متجاوزان، آرزو، آماده‌سازی، ضربه، تسخیرناپذیر، رزمندگان، فضا، نبض

نکته: در این تمرین صدای «ز» مهم است، که شامل شکل‌های «ز»، «ذ»، «ض» و «ظ» می‌شود.

اکنون کلمه‌های نوشته شده را با توجّه به شکل های مختلف صدای «ز» دسته‌بندی کنید.

- ز: روز، از، مرز، آزادی، متجاوزان، آرزو، آماده‌سازی، رزمندگان
- ذ: تسخیرناپذیر
- ض: ضربه، فضا، نبض
- ظ: مظلوم

ایران نوشه
توشه ای برای موفقیت

با توجه به متن درس، کلمه‌های پنهان‌شده در جدول را پیدا کرده و بنویسید.

مرخصی	د	م	ر	خ	ص	ی
تصرّف	ت	س	و	ص	ف	ن
مقابله	ج	ر	چ	گ	ط	ا
عملیات	ع	م	ج	ا	ش	ب
فرصت	م	ق	ذ	ی	ل	ذ
فتح	ل	ا	ف	ت	ح	ی
ناب	ی	ب	و	ص	غ	ر
مظلوم	ا	ل	ژ	ر	ی	ک
	ت	ه	ع	ف	ث	پ
	م	ظ	ل	و	م	ض

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۶۸ کتاب درسی

در جدول زیر، یک کلمه با کلمه‌های دیگر فرق دارد. آیا می‌توانید آن را پیدا کنید؟

مرخصی	منتظر	محتاج	مظلوم
منطقه	می‌رفت	مطمئن	

«می‌رفت» با سایر کلمه‌ها تفاوت دارد. از بین همه‌ی کلمه‌ها، فقط این واژه (که فعل است) می‌تواند بخش اصلی جمله باشد.

درک متن

صفحه‌ی ۶۹ کتاب درسی

متن زیر را بخوانید و جاهای خالی را با یکی از کلمات داده شده پر کنید. توجّه داشته باشید که برخی از این کلمات معنی یکسانی دارند.

چون - و - ولی - زیرا - امّا

قصّه‌ی باد شمال و خورشید

یک روز صبح، «باد» و «خورشید» اسب‌سواری را دیدند که شنلی نو داشت و خیلی به آن می‌نازید. باد گفت: «می‌بینی آن مرد شنل زیبایی بر دوش افکنده است؛ امّا اگر من بخواهم، به آسانی می‌توانم شنل را از دوشش بردارم.»

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

خورشید گفت: «فکر نمی‌کنم بتوانی، ولی من می‌توانم. می‌خواهی امتحان کنیم.»

باد با تمام قدرتش وزید؛ امّا فایده‌ای نداشت؛ زیرا اسب‌سوار شنلش را تنگ‌تر و محکم‌تر به دور خود پیچید.

خورشید گفت: «حالا نوبت من است.» سپس گرمی ملایمی پراکند که حشرات را به زمزمه و گل‌ها را به شکفتن واداشت.

اسب‌سوار به رودخانه رسید، لباس را از تنش درآورد و به شنا مشغول شد؛ زیرا گرمش شده بود و می‌خواست خنک شود.

خورشید رو به باد کرد و گفت: «دیدی چگونه چیزی را که تو با تمام قدرت نتوانستی انجام دهی، من با گرمی و ملایمت به دست آوردم؟»

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

اتّفاقِ ساده

۱۲ درس

املا و دانش زبانی

صفحه‌ی ۷۱ و ۷۲ کتاب درسی

۱ کلمه‌هایی را که در آخر آن‌ها حرف /ه/ است، در متن درس پیدا کنید و بنویسید.

شیشه ، نوشته ، پروانه ، جبهه ، نامه ، سایه ، قطره ، ساده ، خانه ، شانه

۲ با توجه به متن درس، کلمه‌های دو نقطه‌ای را پیدا کنید و بنویسید.

برف ، خوب ، ظرف ، جبهه ، است ، خواند ، سایه ، باران ، قرار ، بلند ، قطره ، یک ، خانه ، دست

۳ نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید.

حکیم دانا اندیشید. ------ حکیم دانا ------ اندیشید

دختر کوچولو خوابید. ------ دختر کوچولو ------ خوابید

معلّم مهربانم خندید. ------ معلّم مهربانم ------ خندید

املا

صفحه‌ی ۷۳ کتاب درسی

۱ ابتدا، حروف کلمه‌ی نوشته شده را جدا کنید، سپس مانند نمونه برای هر حرف دو کلمه بنویسید.

مقرّرات — ق — اتّفاق

طلوع — ط — طاقت

قطره

ریشه — ر — رهایی

سایه — ه — همیشه

ایران نوشه
توشه ای برای موفقیت

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۷۴ کتاب درسی

۲ در هر ستون به‌جای حرف اوّل، دوم و سوم کلمه‌ی «موش» یک حرف جدید بنویس تا کلمه‌های معنی‌داری ساخته شود.

م	و	ش	موش
ی	و	ش	گوش
ش	و	ش	شوش
ه	و	ش	هوش
د	و	ش	دوش

م	و	ش	موش
م	ی	ش	میش
م	ا	ش	ماش
م	ک	ش	مَکُش
م	ن	ش	مَنِش

م	و	ش	موش
م	و	ر	مور
م	و	ز	موز
م	و	ی	موی
م	و	ج	موج

درک متن

صفحه‌ی ۷۵ کتاب درسی

داستان زیر را بخوانید و به سؤال‌های آن پاسخ دهید.

یک از غلامان امیر نوح سامانی سراسیمه نزد بوعلی سینا آمد و گفت: «امیر در حال مرگ است. پزشکان بسیاری برای او آورده‌اند؛ امّا آن‌ها نتوانستند او را درمان کنند. اکنون برای درمان او شما را احضار کرده‌اند.» بوعلی به سرعت خود را به بالین بیمار رساند و پس از معاینه‌ی او دستور داد داروهایی تهیه کنند و خود، شب و روز در کنار بستر ماند. دوازده روز گذشت و معالجات هم‌چنان ادامه داشت تا آن‌که امیر سلامت خود را به‌دست آورد و اندک‌اندک از بستر برخاست.

یک روز امیر رو به بوعلی کرد و گفت: «تو زندگی‌ام را به من بازگرداندی، هر چه می‌خواهی بگو تا به تو بدهم.» بوعلی گفت: «من به مال و ثروت علاقه‌ای ندارم فقط از شما می‌خواهم اجازه‌ی ورود به کتابخانه‌ی دربار و استفاده از آن را به من بدهید.» امیر با تعجّب پرسید: «فقط همین!» بوعلی گفت: «برای من استفاده از کتاب‌خانه از همه‌ی ثروت‌های دنیا بالاتر است.»

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱. کلمه‌ی «او» در سطر سوم به چه کسی اشاره دارد؟ امیر نوح سامانی

۲. چرا نویسنده در سطر سوم کلمه‌ی «امّا» را به‌کار برده است؟ «امّا» یا «ولی» برای کامل کردن معنای جمله استفاده می‌شود و معمولاً در بین دو جمله‌ی کامل قرار می‌گیرد تا شنونده و خواننده را از شک و تردید در بیاورد.

۳. چرا نویسنده در سطر چهارم «و» را به کار برده است؟ «و» حرف ربط است؛ یعنی دو کلمه یا دو جمله را به هم مربوط می‌کند و پیوند می‌دهد.

۴. این داستان دو پیام مهم داشت. آن دو پیام چه بود؟ ۱ـ برای کار و زحمت دیگران ارزش قائل شویم و آن را جبران کنیم. ۲ـ علم از ثروت بهتر است.

۵. به نظر شما بهترین عنوان برای این داستان چیست؟ چرا؟ «هیچ ثروتی بالاتر از علم نیست.»؛ زیرا هدف این داستان نشان دادن ارزش علم و مطالعه است.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

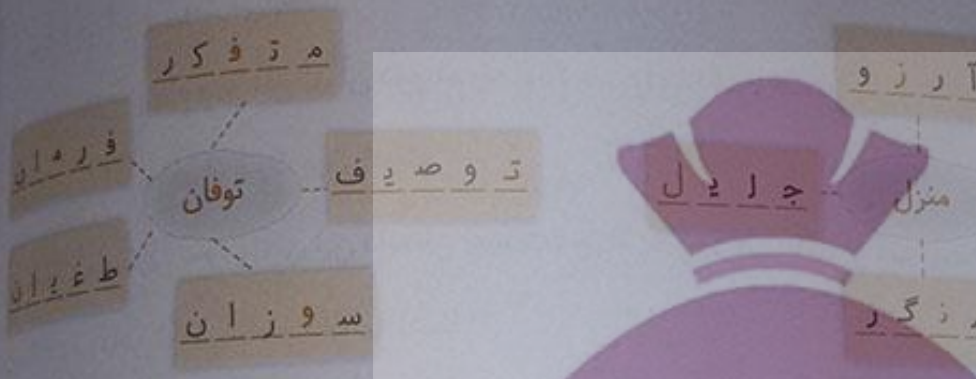
لطفِ حق

۱۳ درس

املا و واژه‌آموزی

صفحه‌ی ۷۸ کتاب درسی

۱ با توجّه به جای نشانه‌های هر کلمه، مانند نمونه کلمه بسازید.

۲ کلمه‌هایی را که یکی از نشانه‌های «ه» و «ح» دارند، از متن درس پیدا کرده و بنویسید.

ه گفته، نگاه، گاهوار، گناه، رودها، نه، رهی، می‌دهیم، رهرو، به، تنها، مهر، بنده

ح ساحل، حسرت، وحی، حکم، حق، سطح

۳ هر یک از کلمه‌های زیر را در جای خالی مناسب بنویسید.

گرداگرد ـ دمادم ـ سراسر ـ لبالب

هنگام ورود امام، خیابان‌های مسیر استقبال لبالب از جمعیّت مشتاق بود. مردم از اینکه پس از پانزده سال دوری، می‌توانستند امام را در جمع خود ببینند، سراسر شور و شادی بودند. بالاخره هواپیمای امام بر دل‌های عاشق فرود آمد. وقتی امام آمدند مردم گرداگرد او حلقه زدند. صدای تکبیر دمادم از هر سو شنیده می‌شد.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

املا
صفحه‌ی ۷۹ کتاب‌درسی

متن زیر را با استفاده از کلمه‌های داده شده کامل کنید.

طغیان، باطل، ربّ جلیل، عشق، اندوه، عدل

حضرت موسی، به فرمان ربّ‌جلیل وی را به نیل انداخت و با اندوه و نگرانی به فرزندش نگاه کرد. در همان هنگام وحی آمد: «نگران نباش! شیوه‌ی ما عدل و بنده‌پروری است. رود بدون فرمان ما طغیان خواهد کرد. فرزندت را به ما بسپار».

کلمه‌های جدول را از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

			ف	ط	ل
			ر	ه	م
		ی	س	و	م
		ب	ا	ل	ی	س
ی	ا	د	خ	ا	ن	ی	ب

هنر و سرگرمی
صفحه‌ی ۸۰ کتاب‌درسی

حروف این کلمات را در جدول رنگ بزنید، سپس با حروف باقی‌مانده یک کلمه‌ی معنادار بنویسید که در زیر آمده باشد.

گفته، رب، خرد، عشق، عدل، موج، چه، حکم، بسپرد

ح	چ	ج	❀	ت	پ	ب	ا
ش	س	❀	❀	ر	❀	د	خ
ق	ف	غ	ع	❀	ط	❀	❀
ی	ه	و	ن	م	ل	گ	ک

کلمه: طغیان

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

درک متن

صفحه‌ی ۸۱ کتاب

الف) جمله‌های زیر را بخوانید و به کلماتی که مشخّص شده است، توجّه کنید.

- ابتدا در شهر مرند اقامت گزیدم و در مدرسه‌های این شهر، به معلّمی پرداختم. سپس به تبریز رفتم.
- برای مادرِ شیر کوچولو آب و غذا می‌گذاشت. بعد هم در قفس را می‌بست و می‌رفت.
- نرگس آب‌پاش پلاستیکی قرمز را برداشته و پر از آب می‌کند. بعد به طرف من می‌آید.
- نخستین کار این مسافرانِ از راه رسیده، این است که لانه‌های سال گذشته‌ی خود را بیابند. سپس اگر آسیب دیده باشند، آن‌ها را مرمّت کنند و اگر خراب شده باشند، از نو بسازند.

در مثال‌های بالا کلمه‌های «سپس» و «بعد» مفهوم جمله‌ها را به هم پیوند داده است. این کلمه‌ها ترتیب زمانی را نشان می‌دهند. مثلاً در جمله‌ی شماره‌ی یک، نویسنده اوّل در شهر «مرند» بوده است و بعد به «تبریز» رفته است.

ب) از متن «قدم یازدهم» و «انتظار» جمله‌هایی را که مفهوم آن‌ها با کلمه‌های «سپس» و «بعد» به هم وصل شده است، پیدا کنید و بنویسید.

- برای مادر شیر کوچولو آب و غذا می‌گذاشت. بعد هم در قفس را می‌بست و می‌رفت (قدم یازدهم)

- در باز ماند و شیر کوچولو از لای در بیرون را تماشا کرد. بعد پایش را از قفس بیرون گذاشت و راه افتاد.

- چشم‌های خواب‌آلودش را مالید. بعد، ده قدم دوید و از لایِ در قفس که باز بود، برگشت توی قفس. (قدم یازدهم)

- نرگس آب‌پاش پلاستیکی قرمز را برداشته و پر از آب می‌کند. بعد به طرف من می‌آید. (انتظار)

- نفس عمیقی می‌کشد و نگاهش مهربانانه روی من می‌لغزد؛ سپس با اندوه می‌گوید... (انتظار)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

ادب از که آموختی؟

۱۶ درس

املا و دانش زبانی

صفحه‌ی ۸۳ کتاب درسی

۱ کلمه‌هایی را که در یک گروه قرار دارند، دسته‌بندی کنید.

هم‌ریشه: ادب، آداب، مؤدّب

نظر ـ ناظر ـ منظور	ناظر	عطّار	منظور
علم ـ عالم ـ معلوم	علم	نظر	معلوم
عطّار ـ معطّر ـ عطر	معطّر	عالم	عطر

۲ نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید.

سعید گل را چید. ---- سعید ---- گل را ---- چید

مریم داستان را خواند. ---- مریم ---- داستان را ---- خواند

مادرم غذا را پخت. ---- مادرم ---- غذا را ---- پخت

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

املا

صفحه‌ی ۸۴ کتاب درسی

۱ با توجه به متن درس، کلمه‌های گروه «الف» را با کلمه‌های گروه «ب» ترکیب کرده و کلمه‌ی جدید را در جست‌جای بنویسید.

الف	ب
میان	تهی
نمای	آواز
هنر	بلند

بلندآواز میان‌تهی هنرنمای

۲ حرف اوّل هر گروه از کلمه‌های زیر را به‌ترتیب کنار هم قرار دهید؛ یک کلمه از متن درس به‌دست می‌آید. آن را بنویسید.

سعدی ـ عمل ـ یکدیگر — سعی

غمگین ـ اتفاقاً ـ زندگانی ـ ییلاق — غازی

لحظه ـ قافله ـ منتظر ـ افروز ـ نشاط — لُقمان

هنر و سرگرمی

۲ در جدول زیر، یک کلمه با سایر کلمه‌ها فرق دارد. آیا می‌توانید آن را پیدا کنید؟

طلب ـ مطلوب ـ عالم ـ طالب

باادب ـ باهوش ـ بامزه ـ بی‌عمل

زنبور ـ شیر ـ زرافه ـ فیل

اندوخت ـ بی‌عسل ـ آموخت ـ گفت

سعدی ـ لقمان ـ مانَد ـ جامی

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

شیر و موش

املا و واژه‌آموزی

صفحه‌ی ۸۸ کتاب درسی

هر گروه از کلمه‌های زیر را به‌طور مناسب به‌هم وصل کنید و در جدول قرار دهید.

موش، بازیگوش

پنجه، صیّاد

کلّه، موش

شاه، وحوش

بیشه، خفته

روز، دگر

اتصال با «ـِ»	اتصال با «یِ»
موشِ بازیگوش	پنجه‌ی صیّاد
شاهِ وُحوش	کلّه‌ی موش
روز دگر	بیشه‌ی خفته

مانند نمونه کلمه‌هایی را از متن پیدا کنید که آهنگ آن‌ها مانند واژه‌ی نوشته شده باشد.

گاز ← باز ← گوش ← موش

شیر ← گیر ← غازی ← بازی

املا

صفحه‌ی ۸۹ کتاب درسی

با توجه به راهنمایی‌های کنار هر ردیف، کلمه‌های مناسب را از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

کلمه‌هایی که «ر» دارند: شیر ـ رها ـ هراس

کلمه‌هایی که «ص ص» دارند: حاصل ـ صید ـ صیّاد

کلمه‌هایی که «غ غ» دارند: متغیّر ـ غازی ـ مغفرت

کلمه‌هایی که «س س» دارند: لوس ـ هراس ـ التماس

کلمه‌هایی که «وف» دارند: خفته ـ آشفته ـ رفتار

کلمه‌هایی که «ح ح» دارند: وحوش ـ رحم ـ حاصل

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲ در هر ردیف یک کلمه با بقیه فرق دارد؛ آن را بنویسید.

صید، صیّاد، خلاص	خلاص
متغیّر، مغفرت، تغییر	مغفرت
حاصل، حول، محصول	حول

درک متن

صفحه‌ی ۹۱ کتاب درسی

متن زیر را بخوانید و جاهای خالی را با یکی از این کلمه‌ها پر کنید. توجّه داشته باشید که برخی از این کلمه‌ها معنی یکسانی دارند و تکراری هستند.

ابتدا، بعد، سپس، نخست، آخر، اوّل، دوم

پوره‌ی سیب‌زمینی در کلاس

موادّ لازم برای چهار نفر:

۱- سیب‌زمینی ۴ عدد

۲- شیر ۱ لیوان

۳- نمک به میزان لازم

ابتدا (= نخست، اوّل) سیب‌زمینی‌ها را می‌شویید و در یک ظرف آب می‌ریزید و روی حرارت مستقیم می‌گذارید تا پخته شود. در مرحله‌ی دوم سیب‌زمینی‌های پخته شده را پوست می‌کنید. سپس (= بعد) آن‌ها را کمی می‌کوبید تا به شکل خمیر درآید. در آخر نمک و شیر را به سیب‌زمینی اضافه می‌کنید و آن‌ها را مخلوط می‌کنید. حالا پوره‌ی سیب‌زمینی خوش‌مزه و مقوّی آماده است.

ایران توشه
توشه‌ای برای سربلندی

پرسشگری

۱۶ درس

املا و دانش زبانی

صفحه‌ی ۹۴ کتاب درسی

۱ زیر شکل صحیح کلمه‌های داخل کمانک، خط بکشید.

الف) دانشمندان دشمن سرسخت (جهل ، جحل) و دوستدار دانش هستند.

ب) ابوریحان بیرونی واپسین لحظات زندگی خود را (می‌گزرانید، می‌گذرانید).

پ) بعضی‌ها به دنبال موجودات عجیب و (قریب، غریب) فضایی هستند.

۲ نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید.

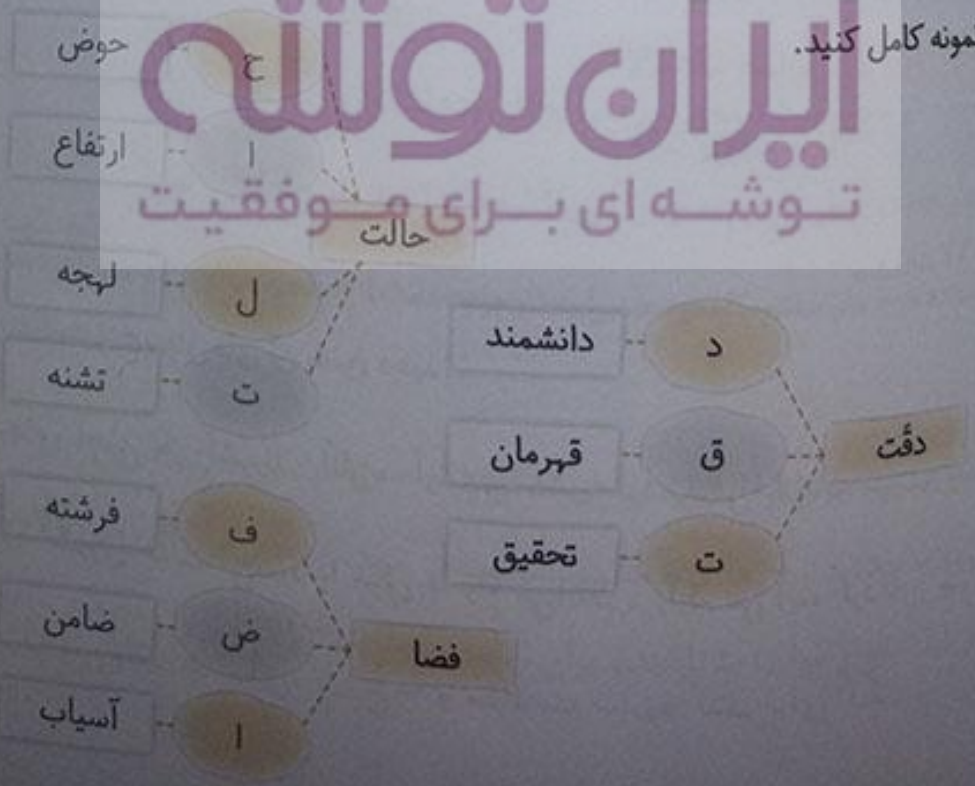
دوستم توپ را از فروشنده گرفت. --- دوستم --- توپ را --- از فروشنده --- گرفت

مسعود گل را از گل‌فروشی خرید. --- مسعود --- گل را --- از گل‌فروشی --- خرید

املا

صفحه‌ی ۹۵ کتاب درسی

۱ مانند نمونه کامل کنید.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲ با توجه به متن درس، جاهای خالی را پر کنید.

ابوریحان بیرونی، یکی از بزرگ‌ترین ریاضی‌دانان و فیلسوفان ایرانی بود و همه‌ی زندگی او در راه گسترش علم، تحقیق و دانش‌اندوزی گذشت. این دانشمند بزرگ به علّت اتّفاقات می‌اندیشید و به کشف چیزهای ناشناخته می‌ورزید.

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۹۶ کتاب درسی

۲ پاسخ هر سؤال را در خانه‌ی خود، در جدول بنویسید.

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
پ	م	س	خ	د	ک	ا	م	ر	ق
ا	ن	خ	و	ی	و	ب	ه	ی	د
س	ت	ت	ر	و	ت	و	ر	ا	ر
خ	ظ		ش	ا	ا	ر	م	ض	ت
	ر		ی	ر	ه	ی	ا	ی	م
			د			ح	د	ا	ن
						ا	ر	ت	د
							ن	ی	

۱ـ به سؤالات ..... می‌دهیم.

۲ـ کسی که انتظار می‌کشد.

۳ـ آسان نیست.

۴ـ روزها در آسمان می‌بینیم.

۵ـ ..... موش دارد، موش هم گوش دارد

۶ـ مخالف بلند است.

۷ـ نام دانشمندی که در درس آمده است.

۸ـ مهر و محبّت مادر به فرزند

۹ـ علم حساب

۱۰ـ نیرومند

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

درک متن

صفحه‌ی ۹۷ کتاب درسی

متن زیر را بخوانید و به سؤال‌های آن پاسخ دهید.

کودکان سرمایه‌های اصلی هر کشورند. آنان، آینده‌ی کشور خود را می‌سازند و سبب پیشرفت آن می‌شوند. وقتی در کشوری جنگ می‌شود یا سیل به راه می‌افتد یا زلزله می آید، کودکان بیش از همه صدمه می‌بینند؛ زیرا نمی‌توانند به تنهایی، با رنج‌ها و مشکلات مبارزه کنند. برای کمک به این کودکان

آسیب‌دیده، سازمان‌های گوناگونی به‌وجود آمده‌اند که معروف‌ترین آن‌ها «یونیسف» نام دارد. یونیسف یک سازمان جهانی وابسته به سازمان ملل متّحد است. این سازمان تلاش می‌کند تا کودکانِ محروم، زندگی بهتری داشته باشند. بخشی از پیمانِ جهانی حقوق کودک عبارت است از:

کودکان حق دارند با فرهنگ کشورهای دیگر آشنا شوند و با همه‌ی کودکان جهان، در زمینه‌ی صلح و دوستی همکاری کنند.

هر کودک حق دارد آزادانه فکر خود را به دیگران بگوید، بنویسد و از نظرهای دیگران بهره‌مند شود؛ به شرط آن‌که حقوق دیگران را محترم بشمارد.

هیچ کس حق ندارد کودکان را به کارهایی وا دارد که مناسب سنّ آن‌ها نیست.

باید شرایط مناسبی ایجاد کرد که کودکان بتوانند محیط و طبیعت اطراف خود را بشناسند و برای حفظ محیط زیست خود تلاش کنند.

۱- چرا کودکان سرمایه‌های اصلی کشورها هستند؟ زیرا آنان آینده‌ی کشور خود را می‌سازند و سبب پیشرفت آن می‌شوند.

۲- چرا نویسنده در سطر سوم کلمه‌ی «زیرا» را به‌کار برده است؟ برای بیان علّت و دلیل

۳- کلمه‌ی «آن‌ها» در سطر چهارم به چه کسی اشاره دارد؟ سازمان‌های گوناگون

۴- چرا نویسنده در سطر هفتم کلمه‌ی «و» را به‌کار برده است؟ زیرا می‌خواهد دو جمله را به هم ربط و پیوند دهد.

۵- به نظر شما بهترین عنوان برای این متن چیست؟ چرا؟ «حقوق کودکان»؛ زیرا در این متن، در مورد حق‌هایی که کودکان دارند و نباید از آن‌ها گرفته شود، صحبت می‌شود. علاوه بر این، این متن اشاره می‌کند که خودِ کودکان هم باید حقوق خود را بشناسند و برای رسیدن به آن تلاش کنند.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

مدرسه‌ی هوشمند

۱۷ درس

املا و واژه‌آموزی

صفحه‌ی ۹۹ کتاب درسی

۱ برای هر یک از شکل‌های صدای «س» دو کلمه از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

س سفید، مدرسه

ص فاصله، صورت

ث مثل، ثابت

۲ با اضافه کردن اجزای زیر به کلمه‌ی مناسب، کلمه‌های جدید بسازید.

زار: گل، یاب، جوی

نده: شوره، دو، شالی

شالی‌زار، جوینده، یابنده، شوره‌زار، دونده، گلزار

املا

صفحه‌ی ۱۰۰ کتاب درسی

۱ ابتدا حرف دوم هر کلمه را مشخّص کنید. سپس با کنار هم قرار دادن آن‌ها کلمه‌ای بسازید.

عکس - فاصله - قرار - حتّی - حاضر - بعد - کتابخانه - شبیه - تازه - برّاق - حیاط

کارت اعتباری ←

مهتاب - دوست - مشغول - لمس - صندوق - صدای معلّم

هوشمند ←

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

هنر و سرگرمی

صفحه‌ی ۱۰۱ کتاب درسی

۱ هر دسته از کلمه‌ها را از کوچک به بزرگ مرتّب کنید.

مدرسه	کلاس	برگ
حیاط	حیاط	درخت
کلاس	مدرسه	شاخه

شهر	کوچه	ثانیه
خیابان	خیابان	ساعت
کوچه	شهر	دقیقه

درک متن

صفحه‌ی ۱۰۲ کتاب درسی

با توجّه به متن درس «مدرسه‌ی هوشمند»، ترتیب رویدادهای زیر را شماره‌گذاری کنید.

۲ آن روز بچّه‌ها به کمک نرم‌افزار آموزشی، تمرین‌های درس را انجام دادند. آن‌ها از کتابخانه و آزمایشگاه مجازی هم استفاده کردند.

۱ وقتی وارد حیاط مدرسه شد، صدای شادی بچّه‌ها او را به یاد دوستانش انداخت.

۴ رایانه‌ای روی میز معلّم بود و چیزی هم از سقف به تخته‌ی سفیدِ جلوی کلاس نور می‌تاباند.

۵ جلوی در کلاس، روی دیوار صفحه‌ای رنگی، شبیه به گوشی‌های همراه لمسی بود که بچّه‌ها دستشان را روی آن قرار می‌دادند و بعد وارد کلاس می‌شدند.

۳ مهتاب پس از بیرون آمدن از خانه، نفسی عمیق کشید و از هوای دلنشین بهاری لذّت برد.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت